

REGISTERBLAD

Namn och datum: Magnus Martinsson (redigerat 9-2-1999)

Område av riksintresse för naturvård i Gotlands län

Områdesnummer: **NRO09005**

Områdesnamn: **ALNÄSATRÄSK-GASMORA**

Kommun: Gotlands

Kartblad: 7J SO och NO, 7K NV, Mittpunkt: 7K 5a 40

Areal: 736 ha varav 690 ha land och 46 ha vatten

Naturgeografisk region: 14 c Gotland

Naturvetenskaplig kust- och havsregion: IV - Egentliga Östersjön

Regionindelning för sjöar och vattendrag: Avrinningsområde 118/117, Ihreån

Agrara kulturlandskapsregioner:

Landskapsform: Slätt med lägre relativ höjd än 20 m.

Riksvärde

odlingslandskap	naturbetesmarker	
sjö	limnogen strandfuktäng	fauna, flora
klapperfält, strandvallar		

Värdeomdöme: Odlingslandskap bestående av magra utmarker. Vid Gasmorhammaren finns mycket vackert utbildade strandvallar. Fågelfaunan i Alnästräsk är både art- och individrik, och flera av de arter som förekommer i sjön är av riksintresse. Vinnngardsalvret är angeläget att skydda som en karakteristisk typ av alvarmark, där framför allt den svagt välvda formen och avsaknaden av vätar är de viktigaste kännetecknen.

Huvudkriterier:

D. En av Gotlands fågelrikaste sjöar med flera arter av riksintresse.

E.

Stödkriterier: Storlek, mångformighet, helhet, representativitet, kontinuitet, säregenhet.

Förutsättningar för bevarande: Att karaktären av opåverkat landskap kan bibehållas. Områdesplanen för Fårö följs där ny bebyggelse eller förändring av pågående markanvändning inte tillåts.

Områdets värden kan reduceras av olämpligt lokaliserad fritidsbebyggelse och olämplig markanvändning.

Naturvärdena är till stor del beroende av att området även i framtiden hålls i beteshävd.

Säkerställande: Alnästräsk och stränderna är enligt kommunens områdesplan (1983) områden som skall hållas fria från nybebyggelse. Hänsyn skall dessutom tas till Fårös egenart.

Klass 1-område i Länsstyrelsens sammanställning över områden med värdefull natur på Gotland (Länsstyrelsen 1984).

Alnästräsk omfattas av strandskydd 100 .

Området ingår i område av riksintresse för friluftsliv nr I 1 Fårö.

Områdets huvuddrag:

Vinngardsalvret är ett stort, öppet alvarområde, som i sydost begränsas av en flack dalgång som löper mellan St och L Hoburga. Området har en svagt välvd form. I trakten av L Hoburga och Nystugu är berggrunden mera kuperad, och nordost om Båta ligger en revkalkformation i berggrunden som uppvisar en låg klint i väster. Stora delar av alvar marken är täckt av vittringsjord. På grund av alvarets flackt välvda och jämna form dämms inga vatar upp här.

Alnästräsk (SMHI S 642877-169932) har stora bladvassar och agfält och är jämte Mölnorträsk den sjö på Fårö som har den mest eutrofa karaktären och största fågelrikedomen. Sjön torde kunna räknas till Gotlands 4-5 bästa fågelsjöar. Utöver de vanliga sjöfågelarterna, av vilka skrattmåsen är den talrikaste, häckar i sjön bl a grågås, trana och brun kärrhök. Dvärgmåsar uppehåller sig regelbundet i sjön och har även vissa år häckat.

Anmärkningar:

Referenser:

Gotlands kommun, 1995: *Vision Gotland 2010*.

Länsstyrelsen i Gotlands län, 1984: *Värdefull natur på Gotland*

Länsstyrelsen i Gotlands län, 1986: *Sjöinventering*

Martinsson, M., Nordin, M., 1991: *Ängs- och hagmarker på Gotland. Del 1, Fårö*. –Länsstyrelsen i Gotlands län.